

7.10.2025

Eduskunta
Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta, kirjallinen lausunto 7.10.2025

Asia: HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Pyydettyinä lausuntona talousarvioksi vuodelle 2026 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Tuemme hallitusta tavoitteessaan julkisen talouden tasapainottamiseksi ja talouspolitiikan suunnan muuttamiseksi. Julkisen talouden vahvistaminen edellyttää kuitenkin ennen kaikkea kestävästä talouskasvusta ja kansainvälisen kilpailukykyyn turvaamista. Suomen ei tule omin toimin asettaa yrityksien heikompaan asemaan kansainvälisessä kilpailussa. Nyt tarvitaan rohkeaa ja määrätietoista teollisuuspolitiikkaa, joka vahvistaa vientiteollisuuden toiminta- ja kehitysedellytyksiä. On myös muistettava, että kuluttajien ostovoima seuraa viime kädessä yritysten menestyksekkäästä liiketoiminnasta.
- Kasvava geopoliittinen epävarmuus ja maiden välinen kilpailu investoinneista pakottavat Suomen huolelliseen teollisuuspoliittiseen harkintaan. Koska yritystuista on tullut kansainvälisen kilpailun keskeinen väline, ei Suomella ole varaa päätöksiin, jotka heikentävät sen vetovoimaa investointikohteena. Yhteisöveron alentaminen tukee kilpailukykyä, mutta aiheet leikata energiatukea ja muita kevään 2026 kehysriihen jätettyjä yritystukia sekä sähköistämistuen lopettaminen kulkevat päinvastaiseen suuntaan. Investointiverohyvityksen jatkaminen hiilidioksidin talteenottoon ja hyötykäyttöön liittyville investoinneille on tärkeä askel, mutta vaikuttavuuden kannalta ratkaisevaa on kokoluokan alarajan laskeminen sekä laajempi soveltaminen useamman hankkeen ohjelmiin.
- Kannatamme parlamentaarista tavoitetta nostaa valtion T&K-menoja vuoteen 2030 mennessä. T&K-rahoituksen lisäykset, jotka tukevat kasvua ja vahvistavat erityisesti yritysveroista tutkimusta Business Finlandin kautta, ovat perusteltuja. Kritisoimme kuitenkin innovaatiotukien leikkaamista vuodesta 2026 alkaen, sillä TKI muodostaa kokonaisuuden, jossa innovaativaiheen tukeminen vauhdittaa tulosten kaupallistamista ja siten talouskasvua. Korostamme lisäksi tarvetta kohdentaa TKI-rahoitusta temaattisesti biotalouteen, joka on tunnistettu keskeiseksi painopisteeksi sekä kansallisissa strategisissa T&K-valinnoissa, teollisuuspolitiikassa että Suomen EU-politiikan avaintavoitteissa vuosille 2024–2029.

7.10.2025

- Suomen väyläverkko on teollisuuden elinehto. Erityinen huoli koskee alempiasteista tieverkkoa, joka on kriittinen paitsi raakapuukuljetuksille myös strategisesti, mutta jäänyt liian vähälle rahoitukselle. Korjausvelka on jo noin 4 miljardia euroa ja uhkaa kasvaa 5 miljardiin ennen Liikenne 12 -suunnitelman mahdollisia lisäpanostuksia vuonna 2030. Raideliikenteen osalta hallituksen esittämät tavaraliikenteen välityskykyä parantavat hankkeet pääradalla ja Savon radalla ovat välttämättömiä ja muodostavat lähtökohdan pidemmälle kehitykselle. Teollisuuden kustannuskilpailukykyä heikentävät lisäksi väylämaksun puolittamisen peruminen, luotsausmaksujen nousu sekä uusi sääntely (ETS2, RefuelEU, IMO:n nettonollavelvoitteet), joiden vaikutus korostuu Suomessa pitkien kuljetusmatkojen vuoksi sekä rajojen sisällä että kansainvälisille markkinoille.
- Korostamme metsien kasvun edistämisen tärkeyttä aktiivisella ja oikeaan aikaan toteutetulla metsänhoidolla, johon metsätalouden kannustejärjestelmillä on ollut merkittävä vaikutus. Terveet ja hyvin kasvavat metsät vahvistavat Suomen taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia, turvaavat monimuotoisuutta ja tuottavat ratkaisevia ilmastohyötyjä. Huomautamme, että tuki- ja kannustejärjestelmien (Kemera ja METKA) varat eivät ole olleet viime vuosina riittäviä. Riskinä on, että taimikoiden ja nuorten metsiä hoitorästit kasvavat.
- METSO-ohjelman jatkokausi (2026–2040) on keskeinen väline monimuotoisuuden edistämisessä, mutta sen tavoitteet ylittävät käytettävissä olevan rahoituksen. Ohjelman onnistumisen edellytys on, että resurssit kohdennetaan vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojeluun periaatepäätöksen (YM/2024/57) mukaisesti. Kansalliset tavoitteet on suhteutettava realistisesti rahoitukseen myös ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa. Korostamme lisäksi, että ennallistamista koskevan tutkimus- ja menetelmäkehityksen tulee olla linjassa kansallisen ennallistamissuunnitelman ohjausryhmän maaliskuussa 2025 hyväksytyjen ennallistamissuunnitelman reunaehtojen kanssa.
- Korostamme, että jos vapaaehtoisen ekologisen kompensaation ja luonnonarvomarkkinoiden käyttöönottoa edistetään, riskit on arvioitava perusteellisesti ennen jatkovalmistelua. Luontopääomaa ei saa asettaa markkinoille siten, että luontohaitan aiheuttajat saavat kilpailuetua, luonnonarvon jälleenmyyntiä ei tule sallia, eikä kotimaisen puuraaka-aineen saatavuutta saa heikentää. Perusedellytyksenä on oltava lieventämishierarkia, jossa toimijan omat haitat tulee ensin todennetusti välttää ja vähentää.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja